

# Adoption & Samfund

Medlemsblad for Adoption & Samfund | Nr. 5 | Oktober 2009 | 33. årgang



Læs i dette nummer:

**Mit første besøg i Korea | Nordic Adoption Council | Retten til at høre til  
Betyder det noget, at vi ser anderledes ud? | Nye redaktionsmedlemmer**

## INDHOLD

Leder: .....	3
Redaktionen: Vil du være med i Adoption & Samfunds redaktion?.....	4
Hanna Sofia Jung Johansson: Tilbage til noget nyt: Mit første besøg i Korea .....	5
Louise Svenden: Betyder det noget, at vi ser anderledes ud.....	8
Rapport: Nordic Adoption Council .....	11
Retten til at høre til.....	14
Vi søger nye ildsjæle til hovedbestyrelsen .....	18
Tak til Marianne Krogh Jensen .....	18
Indkaldelse til landsgeneralforsamling .....	19
Fra lokalforeningerne .....	20
Annoncer.....	21
Lokalforeninger .....	22
Landegrupper .....	22
Rådgivningsguide .....	23
Kalender .....	24

# Adoption & Samfund

Foreningstelefon (man. kl. 20-22):

65 92 00 18

Hjemmeside:

[www.adoption.dk](http://www.adoption.dk)



### HOVEDBESTYRELSE

#### Formand:

Michael Paaske  
Klanghøj 47  
8670 Låsby  
[michael.paaske@adoption.dk](mailto:michael.paaske@adoption.dk)  
65 96 05 21 (privat)  
29 48 53 06 (mobil)

#### 1. næstformand:

Paul K. Jeppesen  
Granparken 165  
2800 Lyngby  
[paul.k.jeppesen@adoption.dk](mailto:paul.k.jeppesen@adoption.dk)  
27 29 34 61 (privat)  
32 83 05 08 (arbejde)

#### 2. næstformand:

Inge Fabricius  
Vermundsgade 32  
2100 Kbh. Ø  
[inge.fabricius@adoption.dk](mailto:inge.fabricius@adoption.dk)  
44 53 04 04  
28 15 22 04 (mobil)

#### Sekretær:

Carl Erik Agerholm  
Teglvej 4, Frifelt  
6780 Skærbæk  
[carlerik@fam-agerholm.com](mailto:carlerik@fam-agerholm.com)  
74 75 73 65

### Bestyrelsesmedlemmer:

Marianne Østergaard  
Vesterbrogade 191, 4.  
1800 Frederiksberg C  
[marianne.oestergaard@adoption.dk](mailto:marianne.oestergaard@adoption.dk)  
33 22 95 53

Jørn K. Pedersen  
Prangerager 38  
7120 Vejle Øst  
[joern.k.pedersen@adoption.dk](mailto:joern.k.pedersen@adoption.dk)  
60 82 04 35

Hans Ejnar Bonnichsen  
Kildevænget 8  
6560 Sommersted  
[hans.ejnar.bonnichsen@adoption.dk](mailto:hans.ejnar.bonnichsen@adoption.dk)  
74 50 47 74

Bente Pedersen  
Assensvej 52, st. th.  
5750 Ringe  
[bente.pedersen@adoption.dk](mailto:bente.pedersen@adoption.dk)  
62 62 20 51

Kirsten Korning  
Øster Skibelundvej 36, Askov  
6600 Vejen  
22 39 30 92

Sidsel Babette Johansen  
Tandervej 45  
8320 Mårslet  
[sidsel.babette.johansen@adoption.dk](mailto:sidsel.babette.johansen@adoption.dk)  
86 78 27 22

Louise Svendsen  
Rymarksvej 99 3. th.  
2900 Hellerup  
26 24 40 64

#### Suppleant:

Lene Borg  
Tveje-Merløse 2B  
4300 Holbæk  
[lene.borg@adoption.dk](mailto:lene.borg@adoption.dk)  
59 43 92 01

#### Kasserer (valgt uden for HB):

Ellen Larsen  
Glenstrup Søvej 15  
8990 Fårup  
[ellen.larsen@adoption.dk](mailto:ellen.larsen@adoption.dk)  
86 45 26 32

#### Medlemsadministration:

Helle Jespersen  
Snerlevej 40  
2820 Gentofte  
[medlemsadm@adoption.dk](mailto:medlemsadm@adoption.dk)

## KOLOFON

**Redaktion:** 44 64 44 29  
Hovgårdsparken 53  
2670 Greve  
[bladet@adoption.dk](mailto:bladet@adoption.dk)

**Redaktionsmedlemmer:**  
Heidi Senderovitz 60 72 90 05  
Hovgårdsparken 53  
2670 Greve

Anne-Louise 39 61 03 61  
Linnemann Bech  
Enighedsvej 49B  
2920 Charlottenlund

Tina Johansen Krogh 35 43 02 16  
Borgmester Jensens allé 22, st. th.  
2100 København Ø

Anne Marie Andresen 38 79 97 35  
Raunstrupvej 6  
2720 Vanløse

#### Ansvarshavende for dette nummer:

Anne-Louise Linnemann Bech

#### Medlæser:

Anne-Marie Andresen

#### Grafisk produktion:

Eks-Skolens Trykkeri ApS 35 35 72 76

Oplag: 4.425 stk.

Adresseændring meddeles postvæsenet og medlemsadministrator Helle Jespersen (se til venstre).

Abonnement kr. 375,-  
Medlemskab inkl. blad kr. 375,-  
Giro 214 3135.  
Annoncepris: Kr. 10,- pr. spaltmillimeter.

Bladet modtager altid gerne billeder. Husk at oplyse om navn, adresse, motiv, afgiverland og tidspunkt. Bladet (inklusive billederne) lægges altid efterfølgende på [www.adoption.dk](http://www.adoption.dk). Billederne vil herudover kunne anvendes i foreningens foldere og øvrige publikationer.

Artikler i bladet udtrykker forfatterens synspunkter og ikke redaktionens.

Bladet udkommer i februar, april, juni, september, oktober, december.

Annoncer: Henvendelse til foreningens kasserer (se til venstre).

Forsiden: Johanna på 5 år er født i Kina.

**DEADLINE NÆSTE NUMMER:  
10.11.2009**

# Gør nu den PAS-ordning permanent!

Pilotforsøget med et PAS-tilbud har nu rundet mere end halvdelen af bevillingsperioden 2007 – 2010. Det er blevet markeret med en midtvejsevaluering, der klart og tydeligt dokumenterer behovet for en sådan PAS-ordning. Evalueringsrapporten kan læses eller downloades på Familiestyrelsens hjemmeside.

Rapporten viser meget tydeligt, at der er et meget stort behov for rettidig, dvs. tidlig og kvalificeret hjælp, til de familier, der møder større eller mindre udfordringer og problemer i tiden efter adoptionen.

Der er et tilsvarende stort behov for hjælp til adoptivfamilierne – også efter de første tre år efter hjemkomsten. Derfor bør ordningen udvides til at omfatte alle adopterede og deres familie, uanset alder og ankomsttidspunkt. Der er nemlig fortsat stor tvivl om, hvor man kan hente den bedst kvalificerede hjælp og vejledning, og det er ikke nok, at vores egne frivillige rådgivere træder til. Det er heller ikke nok, at de formidlende organisationer også træder til. Der skal et centralt tilbud til.

Vi har nu i mere end 10 år kæmpet for at få indført et centralt tilbud med hjælp og vejledning til adoptivfamilier og adopterede. Vi var derfor meget tilfredse med, at der i 2007 blev indledt et forsøg med rådgivning, selvom et decideret centralt kompetence- eller videnscenter var klart at foretrække. Men vi kom i gang, så kunne ordningen udvides efterfølgende.

Ingen kan være i tvivl om, at vi mener, at PAS-ordningen skulle have været etableret for længe siden, og vi mener, at der skal være en fast plads i Finansloven til dette. Satspuljemidlerne kan vi ikke regne med på længere sigt.

I vort samarbejde med myndighederne har vi altid gjort opmærksom på, at det ikke alene er de nyligt hjemkomne familier, der har et behov for rådgivning, men at det som nævnt er et grundlæggende behov for mange flere.

Hertil kommer, at der i høj grad også er behov for at uddanne og træne de mange fagpersoner, så som sundhedsplejersker, læger, pædagoger, skolelærere m.fl., der møder adopterede i deres arbejde. Alt for mange møder tvivl – det må vi kunne gøre bedre.

Det har foreningen sagt i mindst 10 år nu. Tiden er moden til at permanentgøre ordningen. Dokumentationen foreligger. Gør nu den PAS-ordning permanent og udvid den. Til gavn for alle adopterede og deres familier, uanset alder.

## Michael Paaske

Landsformand

*AC Børnehjælp har fået ny direktør, Jonas Parello-Plesner. Vi byder Jonas velkommen og ser frem til et godt samarbejde.*



Fuld fart frem på motorcyklen. Carl er 5 år og født i Sydkorea.



MGP-piger- Maj 9 og Rose 6, begge født i Kina, har dullet sig op til en MGP-optræden.



En rigtig charmetrold. Ribka, 1 år, er født i Etiopien.

# Vil du være med i Adoption & Samfunds redaktion?

*Kære læser,*

Vi søger nye medlemmer, der har lyst til at deltage i redaktionsarbejdet.

Arbejdet består i at være med til at tilrettelægge indholdet af bladet. Der kan være tale om opsøgende arbejde for at få artikler på plads, redigere stoffet, oversætte, interviewe relevante personer, anmelde bøger – mulighederne er mange. Du må naturligvis gerne være fuld af gode idéer, og det vil være godt, hvis du har en vis portion sproglig sans. Det er dog ikke et krav, at man bidrager ved selv at skrive.

I praksis foregår arbejdet på den måde, at vi mødes seks gange om året, hvor vi diskuterer og tilrettelægger de kommende blade. Vi mødes om aftenen på hverdage på skift hos hinanden. Af praktiske årsager holdes vores redaktionsmøder i hovedstadsområdet.

## Vil du være skribent?

Går du med en journalist i maven, eller har du bare lyst til at skrive artikler, reportager eller andre indlæg til bladet – store som små – så har vi også brug for dig. Redaktionen vil meget gerne have en række skribenter tilknyttet, der f.eks. kan dække særlige foreningsarrangementer overalt i landet (årsmøde, temadage, foredrag, lokalforeningsarrangementer m.v.)

Hvis du har lyst til at deltage i redaktionsarbejdet som medredaktør eller skribent, vil vi meget gerne høre fra dig. Skriv til os på: [bladet@adoption.dk](mailto:bladet@adoption.dk), eller ring til én af redaktionsmedlemmer, hvis du gerne vil høre nærmere (telefonnumre findes i bladet).

*Med venlig hilsen  
Redaktionen*

# Tilbage til noget nyt:

# Mit første besøg i Korea



*Der er kun én dag tilbage inden min første tilbagerejse til Sydkorea, det land jeg blev født i for godt 30 år siden. „Tilbagerejse“ i øvrigt – hvad er det, jeg rejser „tilbage“ til?*

**Af Hanna Sofia Jung Johansson.**

**Oversat fra svensk af Heidi Senderovitz**

Jeg har ingen bevidste minder om Korea og heller ingen kendt familie der, men jeg har alligevel betalt en flybillet, bestilt et sted at bo og tilmeldt mig YWCA's<sup>1</sup> sommerskole og „Gathering“ for adopterede fra Korea. Jeg har også arrangeret et besøg hos SOS Børnebyerne i Seoul og hos Samsung Equestrian Center. Det føles snarere som at opdage et nyt land, selvom jeg ved, at jeg blev født der. Jeg savner egentlig ikke en relation til Korea, men jeg elsker koreansk mad, og flere af mine venner er adopterede fra Korea.

## Det er alligevel lidt specielt

Ak, ak, ak! Jeg er kommet til at smide nummeret til Onni<sup>2</sup> væk. Eftersom min fadder har været i Korea flere gange, håber jeg, at hun kan svare på mine spørgsmål. Onni er optaget, og vi kan kun nå at snakke i kort tid, og hun beder mig ringe næste dag, den dag jeg skal rejse. Flyet skal af sted fra Landvetter ved tretiden om eftermiddagen, så der er ingen grund til at få stress over det. Spørgsmålet, som kører rundt i mit hovede, er, hvorfor jeg ikke føler nogen stærk trang til at rejse til Korea på trods af alle de beretninger om tilbagerejser, som jeg har hørt. Jeg kan heller ikke mærke noget til den nervøsitet, som andre har fortalt mig om før deres første tilbagerejse. Da jeg har pakket min kuffert om, går jeg en tur, inden jeg ringer til Onni. Vi snakker alt for længe, så jeg må skynde mig til flybussen. Onnis ord: „Det er alligevel lidt specielt.... at rejse tilbage til et land, som ikke ville tage sig af mig, og som man alligevel forventes at have et forhold til“ genlyder i mit hoved, da jeg stiger på bussen.

Det er først, da jeg får problemer i lufthavnen i Frankfurt, at jeg virkelig forstår, at jeg er på vej til Korea, det land jeg blev født i. Tyskeren, der skal tjekke mig ind, har svært ved at få mit (svenske) navn til at passe med

mit (østasiatiske) udseende. Tilsvarende svært har sikkerhedskontrollanterne det, da jeg skal igennem sikkerhedskontrollen for „EU-borgere“. Personalet forstår ikke, hvorfor jeg ikke stiller mig i kø ved den udvidede sikkerhedskontrol sammen med de andre „kinesere“. På flyet er over 95% af passagererne koreanere, hvilket giver mig en fornemmelse af sammenhørighed, men også en følelse af at være anderledes. Det varer ikke længe, før stewardesserne opdager, at jeg ikke forstår koreansk. Det skaber en vis forvirring.

## Lugten af benzinos og kimchi

Efter næsten 13 timers rejse lander flyet i Incheon, lufthavnen i Seoul. Jeg er ikke bange

for at fare vild, eftersom en frivillig har lovet at tage imod mig. Jeg kan dog ikke se nogen med et skilt med mit navn på, og efter at jeg har lånt en mobiltelefon, finder jeg ud af, at vi har blandet datoerne sammen, og jeg må derfor selv tage ind til KoRoot<sup>3</sup>, hvor jeg skal bo. På busturen ind til Seoul er jeg fascineret af Hanfloden. Jeg havde ingen anelse om, hvor stor den er, selvom min far filmede en del af Seoul, da han var her for at hente mig.

KoRoots ejere, pastor Kim og Mrs. Kim, er meget venlige, og det varer ikke længe, førend jeg har fundet mig til rette. Jeg har lidt jetlag og går en tur. Jeg har brug for at være i fred, for jeg er træt og har ikke lyst til at snakke. Udenfor er det varmt og fugtigt,



*Hanna Sofia Johansson i sin nye hanbok.*



og det vrirler med biler. Der lugter af noget, jeg ikke kan identificere, men senere indser jeg, at det er en blanding af benzinos og kimchi. Denne særegne lugt forfølger mig under mit besøg i Korea.

### SOS Børnebyerne

Allerede efter kort tid finder jeg ud af, at sproget er det største problem, men både KoRoot og YWCA har nogle flinke frivillige, som gerne går med og tolker. Efter et par dage lykkes det mig at arrangere et møde med en af de ansvarlige for børnebyerne i Seoul. Jeg glæder mig til dette besøg, idet Korean @doptees Worldwide, som jeg er sekretær for, har støttet SOS Børnebyerne i Korea i nogle år. Mrs. Lee og hendes datter, to af KoRoots frivillige, har lovet at tage med. Besøget i børnebyen berører mig dybt. De børn, der bor der, er ligesom jeg blevet

skilt fra deres biologiske familier, men de er blevet i deres land sammen med deres søskende. De har beholdt deres sprog og deres kultur. Børnene i børnebyen har det tydeligvis godt, og de er meget nysgerrige over for mig og vil gerne afprøve deres engelsk. Børnene bor i huse med en „mor“, som er ansat af SOS Børnebyerne til at tage sig af børnene. Husene er moderne og af høj standard. Besøget berører mig dybt, specielt da jeg får at vide, at kun personer, der bor i Korea, må sponsorere børnene. Denne nye regel er besluttet af SOS Børnebyernes hovedkvarter i Østrig. Denne besked bliver for meget for mig, og jeg prøver at forklare, at jeg som adopteret gerne vil sponsorere en by eller et barn i Korea, ikke en by i et andet land. Østrigernes argument om, at Syd Korea er for rigt til udenlandsk sponsorering, køber jeg ikke, når jeg ser alle de børn, der

bor i byen. Diskussionen om det rimelige i at forbyde udlændige at sponsorere SOS Børnebyerne i Korea gør mig så harm, at jeg tilbage på KoRoot ringer til min ven Sunny Jo, som sponsorerede byen i flere år. Jeg tager også emnet op, da jeg taler med Onni.

### YWCA sommerskole

Inden Gathering, den store konference for koreansk adopterede, deltager jeg på YWCA's sommerskole. YWCA startede den første sommerskole for 20 år siden, efter at nogle medlemmer havde mødt en koreansk adopteret kvinde i Norge. Kvinden og YWCA's medlemmer mødtes flere gange, og under deres besøg i Norge begik kvinden selvmord. Ud af denne tragiske hændelse blev sommerskolen startet, da YWCA ville gøre noget for de koreansk adopterede. I sommeren 2007 viste kun to personer interesse for sommerskolen: jeg og en fyr, der var adopteret til Belgien. At YWCA besluttede at gennemføre sommerskolen for blot to deltagere, føltes uhørt generøst. Efter et par dage opstår en mindre krise. Fyren fra Belgien vil tage til SWS, sin adoptionsformidler, og til sit børnehjem for at lede efter sin mor. Jeg vil absolut ikke til SWS, men til Korean Folk Village! Jeg er nervøs for, at SWS mere eller mindre vil tvinge mig se mine adoptionsdokumenter mod min vilje. Heldigvis ordner YWCA det hele, ved at et bestyrelsesmedlem tager med til SWS, og en af de frivillige tager med til museet. Jeg vil gerne se Korean Folk Village, fordi min adoptivfar filmede der, da han hentede mig. Museet er et af de få billeder, jeg har af Korea. Desværre lykkes det ikke for min ven at finde sin mor, men han opdager, at der findes forskellige oplysninger om ham hos SWS og på børnehjemmet. Dette sætter sit præg på resten af sommerskolen. De sidste dage følger en anden frivillig med os på en rundtur i Korea. Vi besøger blandt andet templet



Koreansk grillmad.



Bulguksa og synger norebang til klokken 3 om morgenen, selvom det betyder, at jeg ikke får set Seorak. Da sommerskolen er slut, er det trist at måtte skilles fra de frivillige, for de har været meget generøse og utroligt hjælpsomme.

### Antiklimaks

Da Gathering starter, og jeg skal mødes med svenskerne, lider jeg af søvnmangel, og jeg føler mig slet ikke parat til at være selskabelig. Der opstår nærmest et antiklimaks, fordi jeg ikke ved, hvordan jeg skal forholde mig til den store forsamling af koreansk adopterede. Fra selv at have styret mit besøg skal jeg nu pludselig forholde mig til et program. Jeg løser det ved skiftevis at være sammen med mine nye venner og med nogle få AKF'ere (Adopterede Koreaners Förening). Efter Gathering lukker jeg mig mere eller mindre væk fra omverdenen og tilbringer de sidste dage på egen hånd, mens jeg bor på SWS' Guesthouse. Det føles mærkeligt at være tilbage, hvor det hele begyndte, hos den formidler, der sendte mig til Sverige. I løbet af de sidste dage i Korea er det regnvejr og mere regnvejr, og det gør mig rastløs. Jeg har ikke flere indendørsaktiviteter på min liste over ting, jeg gerne vil foretage mig, så jeg har det helt fint med at tage tilbage til Sverige. Jeg tilbringer den sidste dag i Insadong, den del af Seoul, som fascinerer mig mest. Insadong er smuk selv i regnvejr, og vejret bliver en god undskyldning for at drikke store mængder te.

### Næste gang bliver det en tilbagerejse

Nogle uger efter Koreabesøget taler jeg med Onni i telefonen. Hun er mest interesseret i at snakke om Korea, mens jeg hellere vil snakke om alt muligt forskelligt.

„Hvordan føles det? Vil du tilbage til Korea?“ Jeg er usikker på, hvad jeg skal sige og

tøver med svaret. Jeg har ikke nået at tænke så meget over endnu en tilbagerejse.

„Jeg er lige kommet hjem. Jeg har ingen penge at rejse tilbage for...“ „Men du har det ikke sådan, at du aldrig vil rejse tilbage?“ „Næh...“

Onnis spørgsmål tager mig på sengen, men når jeg tænker tilbage på min rejse, så er svaret, at jeg vil rejse tilbage, når jeg får tid og penge. Mest savner jeg den koreanske mad og alle de venlige mennesker, jeg mødte. Jeg savner at kunne gå rundt i byen uden at se anderledes ud; jeg savner at falde i ét med mængden. Når der ikke er nogen, der stirrer på mig og kommenterer mit udseende, kan jeg slappe af. Når jeg skal rejse tilbage, håber jeg at møde nogle af de børn, som er med i handikapprogrammet hos Samsung Equestrian Center, møde nogle af mødrene og børnene i det nye program for enlige mødre, som KoRoot er involveret i, og måske også søge efter mine forældre. Hvornår den næste rejse bliver, ved jeg ikke, men måske om to år til Gathering i Seoul?

En ting ved jeg dog: næste gang bliver det en tilbagerejse – nu har jeg noget at rejse tilbage til. Jeg kan ikke sige, at mit besøg i Korea føles som at komme hjem, men mere som det første skridt på vej til at skabe en relation til det land, jeg er født i. ■

*Hanna Sofia er sekretær i Korean @doptees Worldwide og kursusansvarlig i Adopterede Koreaners Förening.*

### Noter

- 1) Young Women's Christian Association (KFUK).
- 2) Onni = Et af de koreanske ord for "storesøster". Koreanere bruger familiebetegetninger også om personer, de ikke er i familie med.
- 3) KoRoot er et vandrerhjem for koreansk adopterede i det centrale Seoul.
- 4) Social Welfare Society. SWS er den formidler, der står bag de fleste adoptioner til Sverige.

# Betyder det noget, at *vi ser anderledes ud*

*Refleksioner fra en Mini Gathering for Koreansk Adopterede*

Af Louise Svenden, autoriseret klinisk psykolog, medlem af HB samt adopteret fra Korea

Amsterdam kan være rigtig dejlig – og de dage i august, hvor koreansk adopterede fra USA og Europa satte hinanden stævne, var vejret udsædvanligt godt, og byen viste sig fra sin smukkeste side, da mere end hundrede adopterede – enkelte med kæresten, ægtefæller og børn – indtog et fancy hotel i yderkanten af byen.

## **Blandt lige udseende**

For nogle var det første gang, de var sammen med andre adopterede, første gang de indgik i en majoritet sådan rent udseendemæssigt. For normalt skiller man sig som adopteret fra Korea ud fra massen af 'hvide' langt de fleste steder, man går og kommer. Men ikke her! Pludselig summende hotellet af sort hår, asiatiske stemmer og sprog fra mange lande. Man kunne et øjeblik være i tvivl om, hvor på kloden vi befandt os – men ikke spor i tvivl om, at det er helt almindeligt

at have sort hår og asiatisk udseende. Andre af de fremmødte adopterede var mere garvede gathering deltagere, og for dem var det ikke i sig selv nyt at være blandt lige udseende. De kunne til gengæld nyde glæden ved gensynet og genforeningen med venner fra nær og fjern.

## **Anderledshed**

At udseende er en vigtig faktor i adopteredes liv, blev på gatheringen slået fast fra første færd, trods det at vi som regel ikke tænker over det i det daglige, og vores anderledeshed let udslettes og glemmes blandt vores familie, venner og kolleger. At det kom til at blive en gennemgående overskift for gatheringens første halvdel, skyldes ikke, at koreansk adopterede er mere optaget af deres udseende end så mange andre, men derimod, at udseendet i mødet med andre mennesker er en vigtig faktor for den

første kontakt. Hertil kommer, at det lokale miljø vi vokser op i, den spejling vi modtager på vores udseende og de idealer, vi har at spejle os i, har afgørende betydning for udviklingen af vores selvbilleder!

Udseende er det første, andre registrerer i mødet med os, og dermed det, der betinger en række af deres måder at møde os på. I et spændende oplæg kastede ph.d. Tobias Hübinette<sup>1</sup> lys over, hvor meget det anderledes udseende betyder i de små daglige bemærkninger i mødet med andre; den skjulte og daglige diskrimination – den, der ikke er åbenlys, men består i små bemærkninger, der tydeligt markerer, at den adopterede er anderledes fra den anden. Diskriminationen forstærkes, når den foregår i en skandinavisk kultur, hvor vi per definition ikke er racistiske og dermed har gjort os selv 'farveblinde'. Racisme imod adopterede italesættes ikke, men sker i fuldt flor – såvel den grove, som vi alle kan forstå, for eksempel afvisning på et diskotek eller bank på grund af udseendet, den lidt mindre grove som "Jeg ved ikke, om det er racisme. Som nu i bussen, ingen ønsker at sidde ved siden af mig, de vil hellere stå op. Og så tænker jeg, tja, jeg lugter ikke, og jeg ser ikke specielt grim ud. Og når jeg går hjem om aftenen, folk ser ud som om de er bange for mig", såvel som den mere subtile diskrimination. Det kan være, at den enkelte ikke oplever sig som en del af helheden og ikke kan få en bekræftelse herfor eller vejledning i, hvorledes at håndtere sin anderledeshed. Som i dette eksempel hvor frustrationen mødes af følgende forældrekommentar: "Skat, vi tænker ikke på, du ser anderledes ud, vi er så vant til dig" eller en anden forældrehandling: "Jeg har altid været 'mærket' hjemme. Hvis der er noget om Korea, så har de altid understreget



*Koreansk picnic i det grønne.*



det for mig, som om jeg ikke havde fanget det i første omgang." Eller som en anden fortæller: "Jeg kan ikke lide, når folk taler til mig på engelsk, og når folk stopper mig på gaden og spørger, om jeg kommer fra Kina, og ønsker at tale kinesisk med mig, og når folk stiller mig personlige spørgsmål, private spørgsmål, som: Er du adopteret? Og Hvorfor bortadopterede dine forældre dig?" En anden fortæller: "På en konference delte jeg værelse med en kinesisk kvinde. Og hun blev virkelig provokeret, da jeg fortalte hende, at jeg følte mig som en hvid person. Hun blev vred på mig og sagde: Men du er ikke hvid!" Også i mødet med potentielle partnere kan det være rigtig svært: "Én møder de mænd, som har en fetish for asiatiske kvinder. Det er ikke, som når en svensker og en franskmænd mødes, for der handler det ikke om race. Det handler om, at du repræsenterer noget for den hvide person, der således tror han får en hel pakke. [Men adopterede har ikke noget etnisk anderledes at tilbyde?] Det er rigtig, da vi er vokset op i Sverige, ligesom alle andre. Men mange tænker også, det er en praktisk løsning, idet du får en lille del af orientalsk charme på overfladen, og én der samtidig kan fungere i Sverige, lige som alle andre."

Dette udpluk af eksempler på, hvad Tobias' interviewpersoner har fortalt, afspejler tydeligt, at de reaktioner, det anderledes udseende hos den adopterede afstedkommer, også rammer dybt ind på den enkeltes selvbillede, selvopfattelse og dermed identitet. Andre eksempler på, at det anderledes udseende spiller direkte ind på den enkeltes selvbillede er: "Der er mange adopterede, som benægter deres udseende. De kan ikke se deres egen farve, og de ser sig selvfølgelig som hvide, og jo mere de mindes om, at de ikke er, des mere fornægter de" "Jeg gik til frisøren og fik farvet mit hår blond. Det så lidt underligt ud. [Men det var en strategi til at passe ind?] Ja, og det var ikke noget særligt succesfuldt forsøg. Og jeg var altid jaloux på mine venner, fordi de var blonde, og jeg troede det ville have været lettere for mig, hvis jeg også var blond. Efterfølgende har jeg forstået det således, at jeg igennem længere tid havde fornægtet, at jeg var adopteret." "Det er en smule forbudt at sige, at racisme kan være årsagen til selvmord blandt adopterede, men det er en absurd følelse at være social hvid, men alt andet end hvid på ydersiden!"

I sin seneste undersøgelse, har Tobias gennem interview af 20 internationalt adopterede i alderen 21-48 år fra i alt 9 lande, således gjort det meget tydeligt, at uanset betydningen af den enkeltes tidlige oplevelser, som brud i tilknytning og traumer forud for og under adoptionen, så er der også aktuelle forhold for de adopterede i livet efter ankomsten til den ny familie, der har stor betydning for den enkeltes psykologiske velfærd og udvikling.

### Andres stemmer og holdninger

Og hvordan så at håndtere det anderledes udseende? For nogen er vejen frem at komme til gatheringen, hvor der er mulighed for at høre andres stemmer og holdninger direkte eller præsenteret gennem forskningen, at deltage i en make-up workshop, hvor man får inspiration til at lægge en smuk make-up på et asiatisk ansigt, mens det for andre er mere meningsgivende at deltage i en workshop om datingproblemer eller tale om de mange tanker, der er gået forud for at danne familie og få egne børn, herunder at udveksle erfaringer om, hvordan at forberede dem til at andre, uanset deres hvide identitet, vil se og behandle dem som anderledes og fremmede! En stor del af gatheringen bestod også i at få mere kendskab til sit oprindelsesland og den koreanske kultur, igennem hvilket den enkelte kunne tilegne sig en ny parathed til at svare for sig ved spørgsmål til Korea, adoption med videre. Der blev også tilbudt støtte og vejledning til



dem, der ønskede at vende tilbage til Korea for at arbejde eller studere, for man skal jo ikke glemme, at heller ikke her hører den adopterede hjemme uden komplikationer. Resten af gathering var at have det godt sammen, dele liv og sjove stunder sammen – for måske er det netop i dette miljø, hvor den adopterede har sin rette hylde og kan være med ligesindede uden at falde udenfor, hverken inden i eller uden på?!

### Adoptionsevent

Lad os slutte nogle indholdsrige dage af med endnu et citat: "Jeg var til en adoptions-event, og pludselig følte jeg, åhh hvor dejligt udelukkende at se folk, der ligner mig! Det var en stor oplevelse, som om – endelig kan min hjerne slappe af!" ■

### Noter

- 1) Reference til Tobias Hübinette er baseret på hans oplæg v. Gatheringen. Citater fra adopterede i denne artikel er gengivelse fra Tobias' oplæg og bringes med tilladelse fra ham. Tobias har desuden flere egne publikationer, hvor man kan læse yderligere om hans teorier og forskning.



Forhaveren til konferencehotellet.

# Nordic Adoption Council

*Adoption & Samfund deltog i weekenden 4. og 5. september 2009 i det 16. nordiske møde i Nordic Adoption Council (NAC). Mødet fandt sted i Island og var det mest velbesøgte møde i NAC's historie. Det kan ikke undre, for programmet var spækket med særdeles spændende indslag og emner.*

## Af Michael Paaske

På det mere formelle plan kan vi glæde os over igen at være udpeget til at have en bestyrelsespost i NAC. Posten indtages pt. af undertegnede med Paul K. Jeppesen som suppleant. Det er vi meget glade for, det er et stort privilegium og giver indflydelse på det nordiske adoptionsarbejde. NAC består af 15 nordiske organisationer, hvoraf 13 er formidlende organisationer og 2 er forældreorganisationer. Adoption & Samfund har i flere år haft en plads i bestyrelsen for NAC.

I det følgende refereres kort fra de enkelte indlæg.

### **Fredag den 4. september 2009**

#### **Lene Kamm og Karin Rønnow, fra Familiestyrelsen, Danmark, talte om vores PAS forsøgsprojekt.**

Projektet løber som bekendt i 4 år i perioden 2007-2010. Midtvejsevalueringen er i skrivende stund ikke offentliggjort, men det blev oplyst, at den kunne forventes inden længe. For os er der ingen tvivl om at evalueringen vil vise, at der er et stort behov for sådan tidlig rådgivning.

Indtil videre har mere end 700 familier benyttet sig af muligheden for at få tidlig og kvalificeret hjælp. Det blev oplyst, at der er en vis overrepræsentation af enlige blandt de 700.

Det har været skuffende at opleve svin-

gende økonomisk styring, hvilket har medført, at man i visse egne af landet ikke har kunnet påbegynde den forventede række af konsultationer.

#### **Sanna Mäkipää, Finland: "Finado forskningsprojekt og nogle foreløbige resultater".**

Formålet med forskningsprojektet er at fastlægge den fysiske og psykologiske status blandt alle internationalt adopterede i Finland. Herudover at fastlægge de faktorer, der påvirker den adopterede og adoptivfamilien. Endelig er formålet at fastlægge, hvilke typer helbreds- og social service der er påkrævet.

Forskningsteamet består af 3 hovedpersoner samt en række øvrige personer, herunder PhD studerende. I alt er 2.500 internationale adopterede i målgruppen. Svarprocenten har været på 54,8 %. Blandt de adopterede er 43,5 % drenge og 56,5 % piger. 56 % af børnene kommer fra børnehjem, 9 % havde været i familiepleje og ikke mindre end 35 % havde været i to eller flere "anbringelser".

Data- og informationsmængden er betragtelig og giver forventninger om de fremtidige resultater og yderligere forskning. Der er endnu ikke oplyst en afslutningsdato for forskningsprojektet.

#### **Jórunn Elíðóttir, Island: Et islandsk forskningsprojekt om børn adopteret fra Kina.**

Jórunn Elíðóttir præsenterede et nyt islandsk forskningsprojekt om børn adopteret fra Kina. Formålet med forskningsprojektet er at forstærke viden og forståelse om børn adopteret fra Kina og deres adoptivforældre i Island.

Adoptivforældrene blev kontaktet via e-mail og bedt om via et link at besvare et spørgeskema. Selve undersøgelsen sluttede i august 2009, så de foreløbige resultater er meget friske. De mange spørgsmål dækker et meget bredt felt af emner om det at være adopteret generelt, men også mere specifikt om børn adopteret fra Kina.

De foreløbige resultater dokumenterer behovet for hjælp og vejledning til forældre til børn adopteret fra Kina.

#### **Erika Bernacchi, ChildONEurope, Firenze: "Guidelines on Post Adoption Services".**

ChildONEurope består af 9 medlemsstater og 15 associerede stater. Danmark er medlem, og Finland og Sverige er associerede stater. Det grundlæggende formål med ChildONEurope er udbredelse af viden og information om lovgivning, politikker, programmer, statistikker, studier, forskning og "best practice" vedrørende barndom og svigt.

ChildONEurope har bl.a. udarbejdet en rapport om national og international adoption, med sammenligning af lovgivningsmæssige og sociale aspekter ved en adoption. Senest har man udarbejdet en rapport

om international adoption i EU (hyppighed, midler, forhindringer).

Erika gennemgik, hvorfor Post Adoption Services er så nødvendigt ved at bruge et billede af en væg, se mere på [adoptionuk.org/thewall/](http://adoptionuk.org/thewall/). Når der mangler en eller flere sten i muren kan det f.eks. betyde:

- Et svigtet barn vil sjældent eller aldrig være blevet taget op og "nusset";
- Modernælk kan have været givet sjældent eller helt uopnåeligt,
- De kan have haft lille eller ingen forældre-restimulation,
- Forældrene/voksne har ikke "tunet sig ind" på dem,
- De kan have svært ved at finde venner,
- De kæmper for at være en del af en familieenhed,
- De får ingen opmuntring, eller de tror ikke på den opmuntring, de får,
- De oplever få eller slet ingen grænser for deres adfærd,
- Alt dette kan skabe problemer i skolen,
- De kan frygte at blive efterladt.

Retsgrundsætningerne om PAS findes i:

- Haager Konventionen, art. 9, bogstav c.
- Børnerettighedskonventionen, artiklerne 5-18-21
- EU Parlamentets resolution om forbedring af lovgivningen og samarbejde mellem medlemsstaterne om adoptionsprocedurer
- EU direktiv N. 34/96 om ligestilling mellem biologiske børn og adoptivbørn vedrørende barselsorlov.

Post adoption service bør bestå af:

- Vejledning af biologiske forældre før, under og efter at de har forladt deres barn
- Vejledning af det adopterede barn før adoptionen,
- Vejledning af kommende adoptivforældre før adoption,
- Vejledning af kommende adoptivforældre under det første møde med barnet,
- Vejledning til adoptivfamilien de første år efter hjemtagelsen af barnet.

I øjeblikket gennemfører ChildONEurope en rapport om den øjeblikkelige situation med faldende antal adoptioner, den stigende "efterspørgsel" og det indbyggede paradoks heri.

**Lørdag den 5. september 2009**

### Mia Dambach, ISS-IRC, Geneva: "Barnets liv før adoptionen".

International Social Service (ISS) er en international organisation stiftet i 1924. Den tilbyder assistance til enkeltpersoner og familier, som står i personlige eller sociale problemer. Assistanzen vedrører hovedsa-

geligt beskyttelsen af mindreårige, svigtede og forladte børn, beskyttelse af børn, adoption, søgning efter familie, genforening, juridisk rådgivning og individuel rådgivning.

International Reference Centre (IRC) blev skabt for at fremme respekten for børns rettigheder og barnets tarv. ISS-IRC fremmer global vidensdeling mellem professionelle organisationer.

FN's børnekonvention fra 1989 og Haager Konventionen af 29. maj 1993 er de grundlæggende juridiske dokumenter.

Mia gav en lang række af eksempler på emner og områder, man som kommende adoptivforældre bør interessere sig for, for bedst muligt at være rustet til modtagelsen af barnet. Det handler om information om barnets sociale og kulturelle miljø, f.eks. velfærdsniveauet, den politiske situation i landet, de generelle helbredsforhold i landet osv.

Særligt betydningsfuld er viden om barnets hidtidige ophold, har det været institutionaliseret, har det været i pleje, har det haft kontakt til biologisk familie, hvor mange anbringelser har det været udsat for osv.

Et særligt underudviklet område er, hvor godt man forbereder det kommende adoptivbarn, hvilken form for information er givet, hvis nogen, før adoptivforældrenes ankomst.

Mia konkluderede afslutningsvist vigtigheden af, at forældrene indsamler så megen information som muligt om barnets liv og opvækst før adoptionen. Jo bedre viden om barnet, desto bedre hjælp, råd og vejledning er mulig.

### Jennifer Degeling, det Permanente Bureau, Haag: "The guide to good practice revisited".

Indledningsvist opsummerede Jennifer baggrunden, fra den første Haag Konference i 1893, over internationale adoptioner efter 2. verdenskrig, og frem til nutiden. Bemærkelsesværdigt er det at fokusere på antallet af adoptioner i USA fra Sydamerika. I årene 1948 til 1968 kom der kun 15 børn til USA. Fra 1963 til 1975 kom der mere end 1200, og i de 5 år mellem 1976 og 1981 mere end 5000 børn. I 2007 kom der mere end 5000 fra landet Guatemala alene, hertil mere end 3.000 ansøgninger indleveret før årsskiftet.

Gennem årene har den sociale situation i de modtagende stater forandret sig, men også de modtagende lande forandrede sig op gennem 60'erne og 70'erne. Dette har medført et øget pres på Haager konventionen. For at imødekomme dette pres udvikledes Guide to Good Practice. Formålet var at:

- Forbedre forståelsen for konventionens regler
- Hjælpe lande med at forberede ratifika-



Se den store gravko. Daniel-Wu er 25 mdr. og født i Sydkorea.



Glad dreng i Zoo. Michael er godt 2,5 år og født i Etiopien.



Celi Freja på 2,5 år er født i Bolivia.



Nicolaj på 2 år er glad for sin cykel. Han er født i Sydkorea.

- tion af konventionen
- Hjælpe med at forbedre utilstrækkelig lovgivning og procedurer
- Opmuntre afgiverlande til at modstå presset fra modtagende lande
- Fremme det fælles ansvar for såvel afgiver- som modtagerlande for at gennemføre adoptioner fuldt etisk forsvarligt.

Jennifer sluttede sin præsentation med at pege på områder, der kan forbedres:

- Hjælpe med at forebygge implementeringsproblemer
- Forbedre forståelsen af konventionens regler
- Hjælp til lande, der ønsker at ratificere konventionen
- Hjælp til at forbedre utilstrækkelig lovgivning og procedurer
- Opmuntre afgiverlande til at kunne modstå pres fra modtagerlandene
- Fremme det fælles ansvar for etiske adoptioner.

Lørdagens program bød også på en åben del, hvor forskellige relevante indlæg fandt plads.

#### **Erika Bernacchi, ChildONEurope, Firenze: "Rapport til EU Parlamentet".**

Den seneste rapport om adoption i EU var netop blevet færdiggjort, og Erika supplerede med et par enkelte ord.

Hovedkonklusionerne var bl.a. at opmuntre staterne til at opbevare præcise data om børn sendt eller modtaget. Øvrige anbefalinger i rapporten omhandler følgende emner:

- Den biologiske mors tid til at reflektere
- Børn i institution
- Vejledning om nærhed
- Forberedelse af kommende adoptivforældre
- Forberedelse af barnet
- Matching
- Post Adoption Service
- Børnenes profil

- Special needs børn
- Store procedure og godkendelsesforskelle
- Ikke behov for en EU adoptions model,
- Fremme den videst mulige ratificering af Haag Konventionen og 2008 COE Konventionen.

#### **Jennifer Degeling: "Guide on Accreditation"**

I juni 2010 vil der i Haag blive afholdt et særligt møde med dette emne. Det permanente bureau har anmodet NAC om hjælp til at formulere enkelte afsnit, dette vil forventeligt ske i et samarbejde med Euradopt. Det første udkast er forventet i februar 2010.

#### **Ingibjörg Birgisdóttir, Islensk Ættleiding**

Ingeborg præsenterede NAC's undersøgelse af, hvor godt, eller mindre godt, de kommende adoptivforældre bliver forberedt i de enkelte nordiske lande. Undersøgelsen viser klare forskelle, men også en række ligheder. NAC's bestyrelse vil drøfte de næste skridt på dette område og senere offentliggøre resultaterne.

#### **Sten Juul Petersen: "Arkivreglerne"**

Sten opdaterede dette emne og tilkendegav NAC's opfattelse, at oplysningerne bør opbevares i minimum 100 år. NAC har før sommer skrevet til de nordiske centralmyndigheder, men uden at have fået tilfredsstillende svar.

#### **PO Elfstrand: "Misbrugsproblemer"**

PO refererede sin erfaring med misbrugsproblemer i Østeuropa, denne viden har han opnået gennem mange års arbejde med emnet.

#### **Neel Pryds, Familiestyrelsen i Danmark**

Neel oplyste om de seneste regelændringer om national adoption og regler for registrerede partnere. Med virkning fra den 1. oktober vil en ny lovgivning om tvangsadoption blive effektueret.

I øvrigt oplyste andre landes centralmyndigheder om undersøgelser og rapporter om adoptionslovgivningen med forventning om større eller mindre ændringer. Finland implementerer stedbørnsadoption fra den 1. september 2009. I Island har man godkendt en ny organisation, der vil arbejde med Polen, Makedonien og Nepal.

På vegne af de danske organisationer (AC Børnehjælp, Danadopt og Adoption & Samfund) præsenterede Margrethe Primdahl fra AC Børnehjælp en såkaldt "Nordic Approach" om adoption. De danske organisationer foreslog, at der blev udarbejdet en skriftlig hensigtserklæring, som kunne forelægges de enkelte landes myndigheder. Forslaget fik bred opbakning. ■



FOTO ILLUSTRERER IKKE ARTIKEL

Andrea fejrer sin 2 års fødselsdag. Hun er født i Kina.



# Retten til at høre til

Af anonym adoptivmor

*At føle sig berettiget til livet er et grundlæggende behov for alle mennesker. At høre til, at være forbundet med og knyttet til nogen, at have nogen, der elsker en betingelsesløst, nogen der yder omsorg, nærhed og trøst. Nogen, der ser, anerkender, varetager og vælger barnet til. Får barnet til at føle sig respekteret og værdifuldt. At det har en betydning. Børns tilknytning til forældre drejer sig om at få dækket disse behov. Om at overleve psykisk og fysisk.*

John Bowlby definerer tilknytning, som barnets parathed til at søge omsorg, nærhed og trøst hos en bestemt person, når det har det dårligt eller er bange. Moderens tilknytning er parathed til at yde omsorg, nærhed og trøst, når barnet har det dårligt. Tilknytning kræver ro, tid, tryghed og forudsigelighed. Oplevelser i hverdagen, fejre højtider, have traditioner og i det hele taget skabe en historie sammen giver samhørighed og til-

knytning. Det er vigtigt, at barnet forsikres om, at det hører til i familien og skal blive der altid.

### Plejeforhold

Udsatte børn som anbringes uden for hjemmet i f.eks. plejefamilier har ikke denne grundlæggende ret. Det tager ofte fire år for et barn rigtigt at falde til i en ny familie, men lovgivningen har hidtil været sådan, at sagen skal tages op hvert eller hvert andet år, og et anbragt barn skal hjemgives, hvis der er væsentlige forbedringer i de biologiske forældres forhold. Plejebørn, der tvinges til samvær med biologiske forældre, fordi myndighederne mener, at det er vigtigt, at de har kontakt ud fra hensynet til blodets bånd, oplever ofte mistrivsel som følge af svingende samværskvalitet.

Det siger sig selv, at reel tilknytning ikke har rette rammer i denne kontekst, angsten for at miste er for stor. Hvis plejeforældrene frygter at miste barnet, tør de ikke knytte ægte og dybe bånd, og barnet føler i høj grad det samme. Erfaringer viser, at spæde og små anbragte børn tager skade af, at plejeforældrene ikke kan sikre dem et varigt tilhørsforhold ligesom skiftende sagsbehandlers holdninger og trængte kommuner ikke kan sikre barnet den rette kontinuitet.

Hvis den ene plejeforælder bliver alvor-

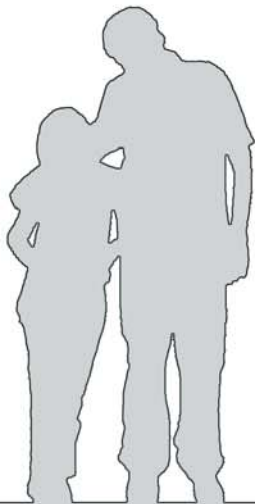
ligt syg eller dør, eller plejeforældrene skilles, står plejebarnet dårligt i forhold til det biologiske eller adopterede barn. Hvis plejebarnet kun har plejefamilien som egentligt familiært netværk, er det et stort svigt at fratage det retten til den overlevende plejeforælder eller blot til at være skilsmissebarn uden at miste helt.

Dertil kommer, at mange plejebørn ikke får den rette hjælp i kommunerne, da plejeforældrene som ansatte ikke må klage over afgørelser eller mangel på bevillinger til støtte, og de biologiske forældre ikke altid er i stand til det.

Endeligt oplever mange plejebørn at befinde sig i et limbo, et ingenmandsland, hvor de flytter rundt mellem biologisk familie og forskellige plejefamilier, såkaldte svingdørsbørn uden reel tilknytning og dybt forankret tilhørsforhold. Sammenbrudsfrekvensen er høj. Det er ikke befordrende for et barn.

Det er klart, at i størstedelen af sagerne, hvor de biologiske forældre bliver i stand til at drage omsorg for barnet igen, er det vigtigt at bevare og arbejde på tilhørsforholdet mellem barn og forældre og samtidigt sikre barnet kontinuitet og færrest mulige skift, hvilket Barnets Reform også lægger op til. Men i de sager, hvor der helt tydeligt ikke er hverken forældreevne eller forandringspotentiale, og de biologiske forældre derfor

varigt ikke er i stand til at varetage omsorgen for barnet, og hvor det lille barn udvikler større tilknytning til plejeforældrene end til de biologiske forældre, er det barnets tarv, at det adopteres af plejeforældrene uanset samtykke fra de biologiske forældre. Tidligere har dette først kunnet forekomme efter ca. 7 - 8 års anbringelse uden kontakt til de biologiske forældre.



Nogle kalder det et voldsomt indgreb. Det er også et stort indgreb. Enhver adskillelse af mor og barn er et tab. Men ikke desto mindre er tabet ind i mellem en nødvendighed for barnets fysiske og psykiske overlevelse.

### Børnenes baggrund

Danske adoptivbørns baggrund adskiller sig i princippet ikke væsentligt fra udenlandske adoptivbørns trods påstande om dette. Hudfarven og kulturen kan være anderledes, og der kan ligge voldsom fattigdom til grund, men der bortadopteres også danske børn af anden etnisk herkomst end dansk. De danske børnehjem og plejefamilier er dog af god standard. Det kan de udenlandske også være, men mange udenlandske børnehjem er ringere stillet grundet fattigdom og har måske et andet børnesyn. Men fællesnævnerne som tidligt tab, skift af primære relationer, børnehjem og plejefamilie, evt. sygdom eller misbrug under graviditet, unge mødre, dårligt be-

gavede eller psykisk syge forældre forekommer blandt både de udenlandske og danske børn. Tankerne om oprindelse og identitet går igen hos de adopterede.

På samme vis kan der siges at være tilsvarende ligheder mellem plejebørn og adoptivbørn, hvorfor mange adoptivbørn har glæde af den samme struktur i hjemmet, som mange professionelle plejeforældre benytter.

### Krav til adoptanterne

Ansøgere til dansk adoption skal fremadrettet på adoptionsforberedende kursus på lige fod med ansøgere til udenlandsk adoption. Det er vigtigt, at adoptionssagsbehandlerne kan rådgive ansøgerne om deres muligheder for dansk adoption med en grundig snak om, hvad de kan rumme. Her er det nye i forhold til den nye lovgivning evt. plejeforhold, åben adoption og adoption uden samtykke. Adoptanterne må vejledes i og godkendes efter, hvad de ønsker og mener at kunne, og vurderes til at kunne rumme, ud fra lovgivningens forudsætninger, og Adoptionsnævnets skøn i de individuelle sager.

Nogle frygter, at plejeforældrene ikke vil forsøge at skabe et godt forældresamarbejde, hvis de får stillet adoption af barnet i udsigt, men som det er nu, er der flere plejeforældre, der ikke ønsker at adoptere, fordi de ikke vil miste deres lønindtægt. En typisk anbringelse uden for hjemmet sker gennemsnitligt, når barnet er 13 år. Man må derfor differentiere i anbringelserne i større grad både ud fra børnenes alder, anbringelsens varighed og de biologiske forældres mulighed for enten igen en dag at kunne varetage omsorg for barnet eller ej. Mindre børn som skønnes aldrig at kunne hjemgives bør høre ind under den nye lovgivning og altså placeres i familier, der er indstillede herpå. Det er barnets tarv, det gælder – ikke de voksnes, uanset om man er biologiske forældre, plejeforældre eller adoptivforældre. Det handler om barnets rettigheder til grundlæggende at høre til.

### Åbne adoptioner

Tidligere fandtes der ikke mange oplysninger om adopterede børns baggrund og mange børn blev afgivet som hittebørn. I dag er der større fokus på værdien af barnets første tid. Det stiller dog krav til adoptanterne, og gør måske nogle ængstelige. Verden er blevet mindre, bla. med internettet, og pludselig er barnets biologiske familie rykket tættere på.

Udenlandske studier af børn i åbne adoptioner er generelt positive. Antagelsen om, at børnene er bedre stillet uden at have informationer om eller kontakt til deres biologiske forældre, har vist sig ikke at holde stik. Børn har brug for at kende

## Ny lovgivning om dansk tvangsbortadoption

### Dansk adoption uden samtykke

I foråret 2009 blev første del af Barnets Reform vedtaget, herunder Justitsministeriets forslag om tvangsbortadoption, som blev vedtaget den 28. maj af et bredt flertal. Til grund for vedtagelsen lå flere års politisk udvalgsarbejde med høringer af alle relevante fagpersoner og interessegrupper, samt erfaringer fra Norge, Sverige, Finland, England og USA. Reglerne træder i kraft den 1. oktober 2009.

### Lovgivningsmæssig mulighed for tvangsbortadoption af udsatte børn under 1 år

Lovændringen giver specifikt mulighed for, at børn under 1 år i helt særlige tilfælde bortadopteres uden samtykke, hvis det er til barnets bedste, og hvis det er godtgjort, at de biologiske forældre varigt ikke vil være i stand til at drage omsorg for barnet eller bidrage med en positiv rolle i forbindelse med samvær i en plejefamilie. Adoptioner efter denne bestemmelse foreslås gennemført som adoptioner uden mulighed for kontakt mellem barn og biologiske forældre og kan alene ske til godkendte adoptivforældre ganske som det forekommer med udenlandske tvangsbortadopterede børn.

### Lovgivningsmæssig mulighed for tvangsbortadoption af udsatte børn, som har været anbragt udenfor hjemmet i mindst 3 år

Lovgivningen giver mulighed for, at børn efter minimum 3 års anbringelse uden for hjemmet kan bortadopteres uden samtykke, hvis det er til barnets bedste, og det er godtgjort, at de biologiske forældre varigt ikke kan varetage omsorgen for barnet.

Adoptioner efter denne bestemmelse giver mulighed for kontakt mellem barn og biologisk familie efter adoptionen, en såkaldt åben adoption. Dette skønnes dog individuelt fra sag til sag ud fra barnets tarv.

Bestemmelsen tænkes gennemført efter ansøgning fra de plejeforældre, hvor barnet er anbragt, eller i de situationer, hvor man allerede i forbindelse med anbringelsen udenfor hjemmet vurderer, at der er stor sandsynlighed for en senere gennemførelse af adoption uden samtykke.



## Adoption & Samfund mener om lovforslaget

Adoption & Samfund bifalder den nye lovgivning og vil drage de nødvendige konklusioner, når der foreligger konkrete erfaringer. Det er forventeligt, at flere danske børn vil blive bortadopteret efter bestemmelsen om adoption uden samtykke. Derfor har foreningen gentagne gange både direkte over for myndighederne og i pressen understreget behovet for, at de kommende forældre stilles den nødvendige professionelle støtte til rådighed, f.eks. i form af en udvidet og permanent PAS-ordning. Foreningen vil ligeledes ruste sig til at rådgive adoptanter, som ønsker at modtage disse børn. Dette sker gennem en tilpasning af foreningens allerede meget vidtfavnende rådgiverkorps.

deres historie, og det er vigtigt ikke at tilbageholde viden for dem. Børn i åbne adoptioner udviser en høj grad af tilknytning til deres adoptivforældre. Dog tyder det på, at små børn har vanskeligere ved tilknytning til deres adoptivforældre, hvis de har direkte og personlig kontakt med deres biologiske forældre, hvilket derfor bør undgås. Barnet har brug for tid og ro til at knytte sig til sin nye familie, det skal kende sin historie, men ikke hele tiden konfronteres med den. Jo ældre og mere udviklede børnene er, desto større glæde har de af åbenheden, da nogle adoptivbørn, uanset om de er i lukkede eller åbne adoptioner, på et tidspunkt udviser nysgerrighed omkring, hvem deres biologiske forældre er.

Åbenheden kan omhandle at tale mere konkret om barnets situation og de biologiske forældres liv. Direkte kontakt bør tilpasses det enkelte barn, og erfaringen viser, at det kan skabe store eksistentielle problemer, og at barnet derfor bør have en vis alder og modenhed for at kunne tackle de mange følelser og tanker, helst i de sene teenageår eller den unge voksenalder, og stadig med støtte fra far og mor og eventuelle andre. Ønsket om evt. kontakt skal komme fra den adopterede selv.



Anna, 5 år, født i Kina.

FOTO ILLUSTRERER IKKE ARTIKEL

Generelt oplever de biologiske forældre ligeledes åbenheden positivt i og med, at de har mulighed for at vide, hvordan det går med barnet. Adoptivforældre i åbne adoptionsforhold udtrykker også en høj grad af tilfredshed med åbenheden. Adoptanter som rummer åbenheden viser mere empati og forståelse for såvel barnets som de biologiske forældres situation.

Direkte kontakt mellem adoptanter, barn og biologiske forældre bør altid foregå under supervision og ordnede forhold. Kontakten bør kun forekomme, hvis der på forhånd er skabt og opretholdt en positiv kontakt til gavn for barnet, altså ikke traumatiserende, og kontakten på ingen måde er negativ mellem adoptivforældre og biologiske forældre. Det bedste er at følge barnets initiativ, efterhånden som det modnes til det. Kontakten skal altid være barnets tarv og vurderes grundigt ud fra det.

### Rapportering

Opfølgning og rapportering bør foregå som med de udenlandske adoptivbørn. F.eks. en opfølgningssamtale efter adoptionen samt mindst en årlig plejerapport frem til det fyldte 18. år til Familiestyrelsen. I de tilfælde, hvor et barn bortadopteret lukket uden samtykke, kan en anonymiseret rapport via Familiestyrelsen måske medvirke til at give et ulykkeligt forældrepar ro med tiden, ligesom at barnet en dag, hvis det ønsker det, kan søge kontakt om muligt.

### Barnets ret til egen historie

Det er både pleje- og adoptivforældres fornemste opgave at sikre barnet kendskab til de biologiske forældre om muligt, men tilpasset barnets behov og modenhed til at tage dets livshistorie og livsbetingelser

ind. Modsat plejefamilier har adoptivfamilier mulighed for at påvirke, hvordan barnet skal erfare sin historie. Ikke desto mindre er det for mange familier en svær størrelse at tackle. Hvornår er det for lidt, og hvornår er det for meget? Hvad siger man og hvornår? Hvornår er det barnets tarv og ikke de biologiske forældres ret eller adoptivforældrenes eget behov?

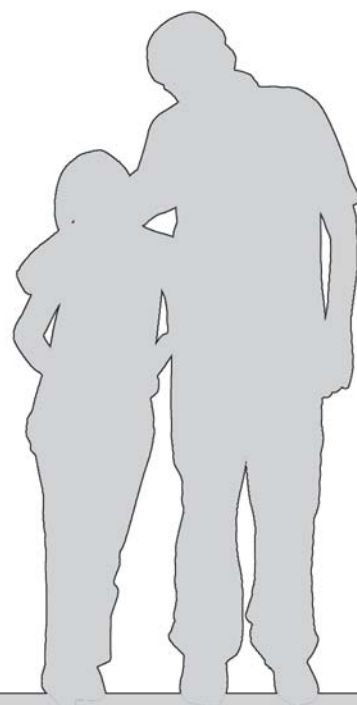
Det forudsætter tæt opfølgning og vejledning til familierne. Det er derfor af stor vigtighed, at Post Adoption Service projektet under Familiestyrelsen både gøres permanent, og at supervisorerne rustes til at vejlede om disse nye tiltag og udfordringer. Men også at familierne skal modtage vejledningen på lige fod med opfølgningssamtalerne med adoptionssagsbehandlerne fra Statsforvaltningen, altså som et krav, ikke et frivilligt tilbud.

### Alle børns ret

Forældre har ikke betingelsesløst ret til børn, men alle børn har ret til gode forældre og et godt liv.

Børn har ret til at høre til og være elsket ubetinget, til at have en god familie med tryghed og sikkerhed. En undersøgelse fra Socialforskningsinstituttet konkluderer, at adopterede børn har en bedre fysisk udvikling, færre indlæringsvanskeligheder og klarer sig bedre i færdighedstest end pleje- og institutionsanbragte børn. Også deres adfærdsmæssige og mentale problemer er mindre. Forskerne har sammenholdt adoptivbørns udvikling med midlertidigt anbragte og hjemgivne børns udvikling. Resultaterne viser, at en opvækst i et ressourcestærkt miljø med forældre, der vil barnet, er befordrende for barnets fysiske, kognitive, sociale, emotionelle og adfærdsmæs-

sige udvikling. De adopterede børn har en udvikling, der er langt mere positiv på alle de målte områder, end de børn, der hjemgives eller anbringes hos en plejefamilie. Adoptionerne har samtidig den laveste sammenbrudsfrekvens. I dag ved vi, at følelsen af at høre til er afgørende for sund tilknytning og selvværd, det eneste som reelt kan være medvirkende til at bryde den sociale arv. Lad os derfor som adoptanter tage vel imod den nye lovgivning og disse børn, der, såvel som de udenlandske adopterede, har behov for en tryk opvækst. ■



### Politisk vilje

Konservativ socialordfører Vivi Kier udtaler: "Alle børn har ret til forældre og til at vokse op i trygge og kærlige rammer. Men i nogle tilfælde kan man på forhånd sige, at et barn vil opleve præcis det modsatte. Det har vi set adskillige gange - og nu er det på tide at tage konsekvensen af de erfaringer, vi har gjort os og give mulighed for tvangsadoptation i de tilfælde, hvor den biologiske mor og far ingen forældreevne har og aldrig vil få det", og fortsætter; "Man kan ikke blive ved med at håbe, at familien en dag kommer til at fungere. Vi skal have stoppet disse sociale eksperimenter, hvor hensynet til forældrene går alvorligt ud over barnets fremtid. Tvangsadoptation kan være en drastisk udvej for de biologiske forældre, men de har haft deres chance. Barnet har én eneste chance for en god start på livet, og den skal vi gribe, mens vi kan. Tvangsadoptation skal være et af de nye værktøjer, der kan benyttes, når vi ser på, hvordan vi skaber et godt liv for børn, der bliver født i familier med store sociale problemer". Hun understreger, at tvangsadoptation kun vil være aktuelt i meget få og helt særlige tilfælde. "Det er stadig vigtigt at støtte op om den enkelte familie og sikre, at barn og familie kan vokse op sammen, men der er nogle få helt åbenlyse og åbenbare situationer, hvor børn aldrig nogensinde vil kunne komme hjem til egen familie, og her skal vi se på barnets tarv og opvækstmuligheder", siger Vivi Kier.

Vivi Kier forventer, at loven vil være et vigtigt redskab for at give udsatte børn en tryk og god barndom.





Nicolaj er 10 mdr. og født i Sydkorea. Det er sjovt med strithår.



Trafikspil. Carl er 5 år og født i Sydkorea.



Anders Yebelayneh på skuldrene af Saroj.



"Hvordan pokker er dressingen kommer her?" spørger Alberte Yi-Xiao på 3 år og født i Kina.



Frida slapper af med en is i Legoland. Hun er 7 år og født i Kina.

# Vi søger nye ildsjæle til hovedbestyrelsen

Til Landsgeneralforsamlingen, der afholdes lørdag den 14. november 2009 på Hotel Trinity i Fredericia (se indkaldelse side 18), skal der vælges nye bestyrelsesmedlemmer samt suppleanter til hovedbestyrelsen (kaldet HB). Vi efterlyser derfor kandidater, der har lyst til at stille op.

I HB har vi mange forskellige opgaver at tage os af, og jo flere vi er i HB, des flere opgaver kan vi få løst! Så har du lyst til at stille op og på den måde få dig et godt netværk, så læs mere her:

Vi kan bruge både:

- Kommende adoptanter, der står på venteliste
- Erfarne adoptanter til enten små eller større børn
- Meget erfarne adoptanter til teenagere eller voksne børn
- Adopterede voksne

## Hvor ofte afholdes der HB-møder?

Der afholdes ca. 6 møder om året, og det foregår på skift øst og vest for Storebæltsbroen.

Herudover er der i 2010 planlagt:

- *VIP-dag* lørdag den 9. januar og *bestyrelsesmøde* søndag den 10. januar!
- *Landsmøde* lørdag den 6. og søndag den 7. marts, hvor så mange som muligt fra HB deltager.

Desuden skal du afsætte en weekend i forbindelse med Landsgeneralforsamlingen, der normalt afholdes i november måned, idet vi holder bestyrelsesmøde både før og efter Landsgeneralforsamlingen! Når der afholdes møder både lørdag og søndag, overnatter vi på stedet.

Herudover afholdes der ind imellem TLF-møder i de forskellige udvalg.

## Er det måske noget for dig at stille op til HB

– eller har du lyst til at høre mere om bestyrelsesarbejdet, så kontakt et af os HB-medlemmer. Du finder vores tlf. forrest i bladet!

Har du ikke mod på at lade dig vælge for to år, kan du stille op som suppleant, hvor du indgår i bestyrelsesarbejdet på lige fod med bestyrelsesmedlemmerne, men kun er valgt for et år ad gangen!

## Delegeret

Hvis du har lyst til at stille op til HB, skal du vælges som delegeret på generalforsamlingen i din lokalforening. Har du ikke mulighed for at deltage i denne, eller har den været afholdt, kan du kontakte formanden for din lokalforening og høre, om de har flere pladser tilbage!

## Ressourcebase

Har du ikke mod på at stille op til HB, men egentlig gerne vil stille dig til rådighed for foreningen med nogle konkrete opgaver, der evt. ligger inden for dit civile erhverv, så meld dig til vores resursebase. Du skal blot sende en mail til Lene Borg: [Lene.Borg@adoption.dk](mailto:Lene.Borg@adoption.dk), hvor du skriver lidt om dig selv, og hvad du kan tilbyde foreningen, så bliver du kontaktet af en os fra HB.

## Tak til Marianne Krogh Jensen

Marianne Krogh Jensen har besluttet at stoppe i Adoption & Samfunds redaktion. Hun har været med i redaktionsarbejdet i 3 år og har ydet en stor og engageret indsats. Marianne har blandt andet bidraget med interview og anmeldelser i bladet, og hun har desuden været meget aktiv i det store arbejde med at finde et nyt trykkeri til bladet.

Vi takker mange gange for samarbejdet og ønsker al mulig held og lykke med de "nye" projekter.

Redaktionen

## Indkaldelse til generalforsamling i

# Landsforeningen Adoption & Samfund

Lørdag den 14. november 2009 kl. 13:00, på TRINITY, Gl. Færgevej 30, Snoghøj, 7000 Fredericia

### Foreløbig dagsorden for generalforsamlingen

1. Valg af dirigent
2. Godkendelse af dagsorden
3. Bestyrelsens beretning
4. Regnskab for 2008/09 – forelæggelse og godkendelse
5. Indkomne forslag:
  - a. Godkendelse af interessegrupper
6. Arbejdsprogram for det kommende år
7. Orientering om budget for igangværende år samt
  - fastlæggelse af kontingent for kommende år
  - fastlæggelse af abonnementspris for bladet „Adoption & Samfund“ for det kommende år
  - fastlæggelse af lokalforeningers og interessegruppers andel af det samlede kontingent
8. Valg til hovedbestyrelse
9. Valg af suppleanter til hovedbestyrelse
10. Valg af revisor samt revisorsuppleant
11. Eventuelt

Regnskab og budget er sendt til lokalforeningerne ultimo september, herunder forslag til medlemskontingent for det kommende år samt abonnementspris for bladet for det kommende år og forslag til lokalforeningernes og interessegruppernes andel af det samlede kontingent. Forslag, der ønskes behandlet, skal være formanden skriftligt i hænde

senest den 24. oktober. Hvis der sker ændringer i dagsordenen, sendes den endelige dagsorden til lokalforeningerne senest 1. november. Ved afslutningen (ca. kl. 17) er foreningen vært ved et mindre traktament.

HOVEDBESTYRELSEN

## MATERIALE FRA FORENINGEN

Foreningen har udgivet nogle forskellige pjecer med mere, som kan bestilles hos sekretæren.

Særligt skal nævnes pjecerne *Når adoptivbørn skal passes* og *Adoptivbarn i klassen* samt *Adopteret og voksen* og *Adoptionsrådgivning – før, under og efter adoptionen*. Herudover har vi udgivet en „litteraturliste“ (blad) samt en bog fra vores behandlerkonference 2003. Foredragene fra konferencen kan fås på DVD eller VHS.

Vi er ligeledes i besiddelse af en del ældre blade, især vores temablade om skolestart samt andre temanumre.

Herudover har vi også en del af tillægget til decembernummeret 2007 med overskriften *Fortællinger om hjem*.

Der henvises ligeledes til vores hjemmeside:

**[www.adoption.dk](http://www.adoption.dk)**

Her kan der også findes meget rådgivning og information.

Ovenstående materiale kan bestilles på: [sekretaer@adoptionogsamfund.dk](mailto:sekretaer@adoptionogsamfund.dk).

Vi vil også gerne gøre opmærksom på folderen International adoption, som kan findes på Adoptionsnævnets hjemmeside: [www.adopt.dk](http://www.adopt.dk).

## BILLEDER TIL BLADET

Vi vil meget gerne have billeder af jeres børn til at anbringe i vores blad. Send venligst max. 3 billeder ad gangen. Husk at oplyse navn, land, alder, adresse og lignende. Billederne må meget gerne have en høj opløsning (min. 1 MB).

Bladet (inklusive billederne) lægges altid efterfølgende på Adoption & Samfunds hjemmeside. Billederne vil herudover kunne anvendes i foreningens foldere og øvrige publikationer.

Billederne skal sendes til:  
[bladet@adoption.dk](mailto:bladet@adoption.dk)

Venlig hilsen Redaktionen



LF-Vestjylland:

## Juletur til Ry for hele familien

Den 13/12 2009 fra 12.30 til 16.30

*Vi gentager de seneste års succes med hestevognstur for hele familien hos Niels og Lene Søndergaard i Ry.*

Vi skal på en hyggelig hestevognskørsel i skoven, se ting fra gamle dage, drikke kaffe/the/sodavand, bage vafler i Niels' hyggelige julestue og sidst men ikke mindst snakke og julehygge.

Vi får også besøg af nissen Nulle fra Grønland, og mon ikke han har sin guitar og store julebog med og godteposer til børnene.

På gården hos Niels og Lene er der mulighed for at købe juletræ, gran, pyntegrøn, grøntsager m.m.

Tilmelding til Rie Østergaard senest den 6. december på mail: rie\_stig@tdcadsl.dk eller telefon: 97221287/ 22439152

Prisen for julearrangementet er 40 kr. pr person.

**Vi mødes hos Niels og Lene Søndergård på Randersvej 121, 8680 RY.**

Bemærk! Der er kun plads til 50 deltagere, derfor er "først til mølle" princippet gældende! Så skynd jer med tilmeldingerne.

## Juletræsfest i lokalforeningen

### Adoption & Samfund i Nordjylland

Lørdag 28. november klokken 13.30 – 17.00 på Vadum skole

Kom og vær med til en hyggelig juleeftermiddag, hvor vi får besøg af „Nissepigerne“ som vil danse om juletræet med os. Julemanden har lovet at kigge forbi og dele slikposer ud til børnene. Senere vil der være optræden med Troldmanden Store Kassa.

Der serveres gløgg, æbleskiver og kaffe/te. Øl og vand kan købes til fornuftige priser.

Prisen for dette herlige arrangement er for medlemmer og deres nære familiemedlemmer 60 kr. for voksne og 30 kr. for børn. For ikke-medlemmer er prisen 80 kr. for voksne og 60 kr. for børn.

Vi har haft stigende deltagerantal de seneste år, så derfor sætter vi max. deltagerantallet til 200 efter „først til mølle princippet“.

Tilmelding inden 21. November kl. 12.00 til:

Adoptionnordjylland@sol.dk eller Jens Næsby tlf. 22501315 og Torben Frstrup tlf. 98525542.

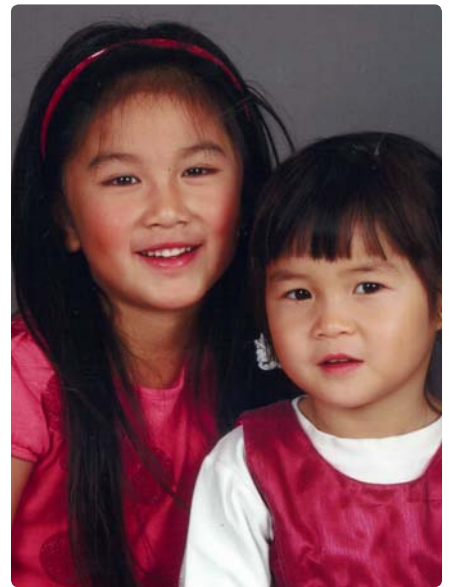
Der sendes e-mail som bekræftelse på tilmelding.

Vi gør opmærksom på, at foreningen ser sig nødsaget til at eftersende regning for deltagerbetaling ved udeblivelse uden afbud.

*Vel mødt  
Lokalforeningen*



Carl er 5 år og født i Sydkorea.



To smukke piger. Rebecca er 6 år, og Natasha er 4 år. De er begge født i Kina.

#### ANNONCE

### Terapi for adopterede børn og unge

- Kunstterapi • Sandlegsterapi
- Historieterapi • Spædbørnsterapi
- Vejledning

**Jenny Vejbæk**

Kunstterapeut / Sandplayterapeut  
Holstebro

Tlf . 41 42 21 21, hverdage 8.30 - 9.30

#### ANNONCE



### Psykolog Susanne Høeg

Mangeårig erfaring med adoption  
Rådgivning og terapi til  
adoptivfamilier, unge og voksne  
adopterede.

Klinikken i København tlf. 30 13 36 00

Klinikken i Aalborg tlf. 30 13 76 76

[www.susannehoeg.dk](http://www.susannehoeg.dk)

#### ANNONCE

### Advokat Michael Jørgensen



Juridisk bistand til klage over adoption.  
Mangeårig erfaring på adoptionsområdet  
fra Adoptionsnævnet og Familiestyrelsen.  
Få et prisoverslag ved henvendelse til:

*Michael Jørgensen, advokat  
CPHLEX ADVOKATER*

*Ny Vestergade 17, 1471 København K  
Tlf: 33 12 79 13, [mj@cphlex.dk](mailto:mj@cphlex.dk)*

## Adoption & Samfund, Lokalfdeling Fyn

# Kom og deltag i årets Juletræsfest

Tid: Søndag 6. december kl. 14.00 til senest kl. 17.00

Sted: Denne gang afholdes arrangementet  
i Ferritslev Fritidshus, Ørbækvej 82, 5863 Ferritslev.

Program: Vi starter med kaffe, saftvand og hjemmebag  
– så går vi om juletræet – der bliver musikalsk  
underholdning – og måske dukker julemanden  
op med gaver og slikposer til børnene

Pris: Kr. 40,- pr. gæst (samme pris for børn over 2 år,  
forældre og bedsteforældre.)

Gave: Da julemanden har frygtelig travlt i december,  
bedes I tage en lille gave (værdi ca. 20 kr.) med til  
jeres barn/børn (sæt navn på). Vi lover, at juleman-  
den klarer resten.

Julepynt: For at juletræet skal blive rigtigt flot, beder vi om,  
at hvert barn medbringer et stk. julepynt til træet.

Kage: Hvis I medbringer en kage, så kommer den ene  
gratis ind. I kan give besked ved tilmelding, om I  
tager kage med!

Tilmeld til: Elsebeth Jegsen – ring på tlf. 30357682  
eller mail på: [jegsen@kabelmail.dk](mailto:jegsen@kabelmail.dk)  
**SENEST den 30. november!!!**

Vi glæder os til at se jer.

*Mange hilsner  
Bestyrelsen*

## LOKALFORENINGER

Her finder du din lokalforening. Ikke alle har hjemmesider.  
Er du i tvivl om dit tilhørsforhold, så se under adresser og links på [www.adoption.dk](http://www.adoption.dk)

### Lokalforeninger i Region Nordjylland

#### Nordjylland

Torben Fristrup, Wilhelm Jensensvej 1, 9500 Hobro  
Web: <http://nordjylland.adoption.dk>  
Mail: [nordjylland@adoption.dk](mailto:nordjylland@adoption.dk)  
Telefon: 98 52 55 42

### Lokalforeninger i Region Midtjylland

#### Gudenåen

Mona Østergård, Sanglærkevej 12, Mønsted, 8800 Viborg  
Web: <http://gudenaen.adoption.dk>  
Mail: [gudenaen@adoption.dk](mailto:gudenaen@adoption.dk)  
Telefon: 86 64 61 72

#### Vestjylland

Helle Pedersen, Tyttebærvej 7, 6920 Videbæk  
Web: <http://vestjylland.adoption.dk>  
Mail: [vestjylland@adoption.dk](mailto:vestjylland@adoption.dk)  
Telefon: 97 17 31 01

#### Østjylland

Jeanette Lyk, Langballevej 14, 8320 Mårslet  
Mail: [oestjylland@adoption.dk](mailto:oestjylland@adoption.dk)  
Telefon: 86 29 76 63

### Lokalforeninger i Region Syddanmark

#### Sydvestjylland

Kirsten Korning, Øster Skibelundvej 36, Askov, 6600 Vejen  
Mail: [sydvestjylland@adoption.dk](mailto:sydvestjylland@adoption.dk)  
Telefon: 22 39 30 92

#### Sydøstjylland

Ulla Grau, Hydevadvej 28, 6270 Rødekro  
Mail: [sydoestjylland@adoption.dk](mailto:sydoestjylland@adoption.dk)  
Telefon: 74 69 38 13

#### Fyn

Sanne Pedersen, Lundsbjergvej 38, 5863 Ferritslev  
Web: <http://fyn.adoption.dk>  
Mail: [fyn@adoption.dk](mailto:fyn@adoption.dk)  
Telefon: 65 97 22 97

### Lokalforeninger i Region Sjælland

#### Sydsjælland

Claus Holmstrøm, Sandageren 23, 4700 Næstved  
Mail: [sydsjaelland@adoption.dk](mailto:sydsjaelland@adoption.dk)  
Telefon: 55 73 37 70  
Web: [www.sydsjaelland.adoption.dk](http://www.sydsjaelland.adoption.dk)

#### Midt- og Vestsjælland

Lene Borg, Tveje-Merløse 28, 4300 Holbæk  
Web: <http://midtogvestsjaelland.adoption.dk>  
Mail: [midtogvestsjaelland@adoption.dk](mailto:midtogvestsjaelland@adoption.dk)  
Telefon: 59 43 92 01

### Lokalforeninger i Region Hovedstaden København

Kurt Nielsen, Dæmningen 55, 2500 Valby  
Web: <http://koebenhavn.adoption.dk>  
Mail: [koebenhavn@adoption.dk](mailto:koebenhavn@adoption.dk)  
Telefon: 36 16 87 25

#### Københavns Omegn

Birgitte Dünweber, Mindevei 32, 2870 Dyssegård  
Web: <http://koebenhavnsomegn.adoption.dk>  
Mail: [koebenhavnsomegn@adoption.dk](mailto:koebenhavnsomegn@adoption.dk)  
Telefon: 39 69 91 07

#### Nordsjælland

Sune Rasborg, Bentevej 3, 3060 Espergærde  
Mail: [nordsjaelland@adoption.dk](mailto:nordsjaelland@adoption.dk)  
Telefon: 49 13 57 55

#### Bornholm

Mail: [bornholm@adoption.dk](mailto:bornholm@adoption.dk)  
VAKANT

## LANDEGRUPPER

### **Bolivia**

Anette Buch-Illing: [buch-illing@privat.dk](mailto:buch-illing@privat.dk)  
Benny Nielsen: [egeskillet24@mail.dk](mailto:egeskillet24@mail.dk)  
Katinka Hoydal: [hoylysdal@mail.dk](mailto:hoylysdal@mail.dk)  
[www.landegruppe-bolivia.dk](http://www.landegruppe-bolivia.dk)

### **Bulgarien**

Bo Persson: [fam.persson@gmail.com](mailto:fam.persson@gmail.com)

### **Colombia – Fanas venner**

Ann Geertsen: Faksingevej 7, 2700 Brønshøj, tlf. 29 76 71 62  
[www.hola.dk](http://www.hola.dk)

### **Danmark**

Lau Rasmussen: tlf. 64 82 55 56/29 86 55 56  
Stenløgkevej 41 B, Nislev 5450 Otterup  
[j.myntman@mail.tele.dk](mailto:j.myntman@mail.tele.dk)  
[www.danskadoption.dk](http://www.danskadoption.dk)

### **Ecuador**

Jens Reiermam: Englystvej 46, 3600 Frederiks-sund, tlf. 31 64 11 13  
[jens@reiermann.dk](mailto:jens@reiermann.dk)  
[www.ecuadorklubben.dk](http://www.ecuadorklubben.dk)

### **Etiopien**

Jens L. Tranholm Damkjær: tlf. 86 29 20 28  
[jensld@mail.dk](mailto:jensld@mail.dk)  
[www.etiopien-foreningen.dk](http://www.etiopien-foreningen.dk)

### **Guatemala**

Anni Bech Nielsen: tlf. 47 52 77 76

### **Hviderusland**

Peder Marlo: Asgård 92, 9700 Brønderslev, tlf. 98 80 04 18

### **Indien**

Svend Erik Holm: tlf. 64 47 38 35  
[sve@holm.mail.dk](mailto:sve@holm.mail.dk)  
[www.123hjemmeside.dk/indiengruppen](http://www.123hjemmeside.dk/indiengruppen)

### **Kaliningrad/Moskva**

Helle Pedersen: tlf. 97 17 31 01

### **Kina**

Michael Johansen: Tandervej 45, 8320 Mårslet, tlf. 86 78 27 22  
[kontakt@kinaforeningen.dk](mailto:kontakt@kinaforeningen.dk)  
[www.kinaforeningen.dk](http://www.kinaforeningen.dk)

### **Nepal**

Hanne og Hans Doktor: tlf. 75 65 48 36  
[hanne.veis@adr.dk](mailto:hanne.veis@adr.dk)

### **Peru**

Bjørn Rude Voldborg: Æblehaven 1, 3400 Hillerød, tlf. 48 25 05 95  
[bgv@pharmexa.com](mailto:bgv@pharmexa.com)

### **Rumænien**

Hanne Trøstrup, tlf. 74 82 07 81  
[romania@adoption.dk](mailto:romania@adoption.dk)  
[www.rumania.adoption.dk](http://www.rumania.adoption.dk)

### **Sydafrika**

Hanne Forsbæk Mortensen: Kjærsvej 6, 4220 Korsør, tlf. 58 35 00 54  
[landegrupesydafrika@gmail.com](mailto:landegrupesydafrika@gmail.com)  
[www.landegrupesydafrika.dk](http://www.landegrupesydafrika.dk)

### **Thailand**

Ebbe Møller: tlf. 45 79 24 46 / 40 64 55 84  
[ebbemoeller@yahoo.dk](mailto:ebbemoeller@yahoo.dk)

### **Tjekkiet**

Anne-Lise Balle: tlf. 66 14 31 95  
[www.tjekkiet@adoption.dk](http://www.tjekkiet@adoption.dk)

### **Vietnam**

Peter Skjødt: Vigerslevstræde 12, 2500 Valby, tlf. 36 30 05 28  
[formand@vietnamadoption.dk](mailto:formand@vietnamadoption.dk)  
[www.vietnamadoption.dk](http://www.vietnamadoption.dk)

## Interessegrupper

### **Bal Vikas Venner, Indien**

Annette Havemann Linnet: tlf. 49 19 09 13  
Hanne Juhl Holm: tlf. 26 36 27 23  
[www.balvikas.dk](http://www.balvikas.dk), [info@balvikas.dk](mailto:info@balvikas.dk)

### **Colombia – Fanas venner**

Torben Sørensen: tlf. 86 41 57 08  
[bestyrelsen@fana.dk](mailto:bestyrelsen@fana.dk), [www.fana.dk](http://www.fana.dk)

### **Eneadoptanter**

Lene Rohde: tlf. 38 81 10 70  
Linda Berkowitz: tlf. 39 18 04 12

### **Børnehjemmet Palna, Indien**

MetteThomsen: tlf. 38 28 50 25

# RÅDGIVNINGSGUIDE

Adoption & Samfund tilbyder rådgivning i alle faser af en adoption. Rådgiverne er enten faglige rådgivere med en specifik relevant uddannelse og særlig viden om adoption eller adopterede og adoptanter, som gerne lægger øre til din historie og kan komme med råd baseret på deres personlige erfaringer og foreningens viden i øvrigt.

Rådgiverne arbejder på frivillig basis. De har tavshedspligt. De fleste rådgivere besvarer rådgivningsopkald i deres hjem. Bemærk faglige- og særlige rådgivere har lukket i juli. Sagsrådgiverne kan kontaktes hele sommeren. Generelt vil det være mest bejligt, hvis I ringer efter kl. 20.

## SAGSRÅDGIVERE:

Sagsrådgiverne svarer på generelle spørgsmål om adoption og rådgiver i alle faser af adoptionsproceduren fra de første overvejelser om adoption til adoptionsbevillingen er givet.

Simple spørgsmål kan fremsendes på mail til adressen: [raadgivning@adoption.dk](mailto:raadgivning@adoption.dk)

For egentlig rådgivning i adoptionsager er det bedre at henvende sig telefonisk til en af rådgiverne nedenfor, især hvis det drejer sig om lidt mere komplicerede sager, f.eks.:

- Sager, hvor ansøgerne fornemmer risiko for helt eller delvist afslag på godkendelse.
- Anke- og klagesager.
- Problemer i matchningssager.
- Problemer i forhold til de formidlende organisationer.

Mie Olesen	36 45 02 08
Anniker Kjær Hansen	35 82 35 43
Bente Romanoff	33 22 88 68
Josie Køhlert	43 64 70 10
Katrine Nordland	32 57 66 86
Claus Stenmose	59 44 14 32

## FAGLIGE RÅDGIVERE:

Rådgiverne er fagfolk, der frivilligt rådgiver inden for deres professionelle fagområde.

### Socialrådgiver:

Tilbyder råd og vejledning om det at samarbejde med sociale myndigheder, dvs. at finde vej i systemerne, rådgivning om lov og ret, herunder at forstå bevillinger og afslag. Rådgiveren kan ikke afgøre eller omstøde kommunens afgørelse, men bistå med vejledning om muligheder for at anke en afgørelse.

Lise Rytter Krogh	51 22 07 68
-------------------	-------------

### Læge:

Besvarer spørgsmål, der vedrører helbreds- og handicapforhold hos såvel adoptionsansøgere som barn i forslag og adopterede.

Jesper Mørk-Hansen,	62 25 12 63
Helst e-mails:	<a href="mailto:m.h.gudme@dadlnet.dk">m.h.gudme@dadlnet.dk</a>
Type Fogh	44 34 16 09

### Sundhedsplejerske:

Rådgiver om den gensidige tilknytningsproces mellem barn og forældre, almindelige re-

aktionsmønstre hos barnet f.eks. i forbindelse med søvn, måltider og andre dagligdags ting som pusling og bad. Hvordan kan man som forældre hjælpe sit barn gennem skiftet fra børnehjem/plejefamilie til adoptivfamilie.

Gitte Korsholm Jørgensen	74 83 22 57
--------------------------	-------------

### Pædagogisk konsulent:

Rådgivning i forbindelse med institutionsstart, indskoling og vanskeligheder i institutioner/skoler.

Gitte Stæhr Larsen 48 24 51 55 / 40 57 48 26  
I perioden 18/10-17/12 kan der alene rettes henvendelser pr. mail: [stahremor@yahoo.dk](mailto:stahremor@yahoo.dk)

Hvis man har brug for en personlig snak, kan man i denne periode ringe til vores speciallærer.

### Speciallærer:

Rådgiver hvis der er behov for eller overvejelser om en særlig undervisningsindsats i skolen, særligt i forbindelse med omsorgsvigtede børn.

Pia Robinson	21 66 76 18
E-mail:	<a href="mailto:pia-robinson@hotmail.com">pia-robinson@hotmail.com</a>

### Talepædagog og speciallærer:

Rådgiver om tale- og sprogvanskeligheder før eller efter barnets ankomst. Sparrer evt. med den lokale talepædagog.

Irene Bjerregaard	27 12 93 07
-------------------	-------------

### Psykolog:

Rådgiver unge og voksne adopterede og adoptivfamilier. Herudover kan psykologen medvirke til at videreformidle eventuelle behov for længerevarende indsats til relevante behandlere og/eller instanser.

Birgit Cederholm	44 44 33 82
------------------	-------------

## FORÆLDRE RÅDGIVERE:

Rådgiverne er medlemmer med særlig interesse i et bestemt emne inden for adoptionsområdet.

### Skoleproblemer:

Rådgivning i forbindelse med vanskeligheder knyttet til den adopteredes skolegang.

Bente Pedersen	62 62 20 51
----------------	-------------

### Adoption af danske børn:

Rådgivning om anonym adoption af danske børn. Rådgivningen vejleder ikke i forbindelse med familie- eller stedbarns adoption.

Fam. Behmer	64 82 62 20
-------------	-------------

### Adoption af større børn:

Rådgivningssamtaler samt mulighed for kontakt til andre familier, der har modtaget større børn, som tilbyder telefonisk støtte og hjælp omkring de problemer, der kan være forbundet hermed.

Anna Maria Poulsen	33 14 14 56/27 29 26 18
E-mail:	<a href="mailto:amfp@pbhome.dk">amfp@pbhome.dk</a>

### Adoptionslinien:

Voksne adopterede tilbyder rådgivning omkring det at være adopteret.

Telefontid tirs. kl. 19.30-21.00	70 22 23 03
----------------------------------	-------------

### Eneadoptanter:

Gruppen af EneAdoptanter, GEA, tilbyder eneansøgere rådgivning før, under og efter godkendelse samt efter hjemtagelse af barn. Endvidere har GEA faglige rådgivere, hvis udgangspunkt er eneadoption. GEA tilbyder desuden hjælp til opstart af samtalegrupper på et hvilket som helst tidspunkt i adoptionsprocessen.

Charlotte Posselt	20 67 14 94
E-mail:	<a href="mailto:charlotte_posselt@yahoo.dk">charlotte_posselt@yahoo.dk</a>
Linda Berkowitz	39 18 04 12

### Tab af barn i forslag:

Rådgivning som hjælp og støtte til dem, der har mistet et barn, som de har haft i forslag og været godkendt til.

Janne Skov	66 13 63 02
------------	-------------

### Adoption af præmature børn:

Rådgivning om det at få et præmaturnt barn i forslag eller at have et præmaturnt barn.

Trine Boardman / Klavs Frisdahl	46 37 07 08
---------------------------------	-------------

### Ventelistefrustrationer:

Anette Mark	98 43 19 23
E-mail:	<a href="mailto:anettemark@webspeed.dk">anettemark@webspeed.dk</a>

# ADOPTIONSKALENDER

Husk, du er altid velkommen til at deltage i et arrangement i andre lokalforeninger end din egen

Dato	Tid og sted	Arrangement	Arrangør	Kontakt og tilmelding
05.11.09	kl. 18.30 – 22.30 Café Savillas, Drivvejen 16, Lundø v/Skive	<b>Ventekuller</b> Se mere på: <a href="http://adoption.mono.net/">http://adoption.mono.net/</a>	LF Gudenåen	Hanne Toft Pedersen, tlf. 97 54 19 98 Tilmelding senest 06.10.09
07.11.09	kl. 13.00 – 16.00 Sct. Anna Gade Skole Århus	<b>Et adoptivbarn i familien</b> Se mere på <a href="http://kal.adoption.dk/56.doc">http://kal.adoption.dk/56.doc</a>	LF Østjylland	Jeanette Lyk, tlf. 86 29 76 63
14.11.09		<b>Landsgeneralforsamling</b>	HB	
15.11.09		<b>Konstituerende HB møde</b>	HB	
28.11.09	kl.13.30 – 17.00 Vadum Skole i aulaen	<b>Juletræsfest</b> Se invitation i bladet	LF Nordjylland	Jens Næsby, tlf. 22 50 13 5 el. Torben Fristrup, tlf. 98 52 55 42 Tilmelding senest 21. 11.09 kl. 12.00
28.11.09 NB ny dato	kl. 14.00 – 17.00 Frøbel Seminariet, Grundtvigsvej 11, 2000 Frederiksberg	<b>Årets hyggelige Juletræsfest</b> 75 kr. pr. voksen deltager og børn er gratis.  Samtidig med tilmeldingen bedes deltagerbetalingen indsættes på foreningens konto 0400 - 4010679538. Husk at angive navn / antal voksne og børn, ved betaling.	LF København og Kbh's Omegn	Charlotte Sistrup, tlf. 41 97 70 57 Tilmelding senest 23.11.09
06.12.09	kl. 14.00 – 17.00 Ferritslev Fritidshus, Ørbækvej 82, 5863 Ferritslev	<b>Juletræsfest</b> Se invitation i bladet	LF Fyn	Elsebeth Jegsen, tlf. 30 35 76 82 eller mail på: <a href="mailto:jegsen@kabelmail.dk">jegsen@kabelmail.dk</a> Tilmelding senest 30.11.09
13.12.09	kl. 14.00 – 17.00 Søndermarksskolen, Søndermarksvej 11, Vejle	<b>Juletræsfest</b> Arrangementet er gratis for børn, men koster kr. 25 for voksne.	LF Sydvestjylland	Jimmi Jeppesen, tlf. 75 86 11 77 eller Helle Winther, tlf. 76 42 00 74 Tilmelding senest 06.11.09
13.12.09	kl. 12.30 – 16.30 Randersvej 121, 8680 RY	<b>Juletur til Ry for hele familien</b> Se invitation i bladet.	LF Vestjylland	Rie Østergaard, tlf. 97 22 12 87 / 22 43 91 52 Tilmelding senest 06.12.09



Ana Maria, 12 år, født i Colombia, har taget sin lillebror i armene. Karlo Bokamoso er født i Sydafrika.